

The Nature of Selichot

I. Biblical Selichot

1. שמות פרשת כי תשא פרק לג

(יב) ויאמר משה אל יקוק ראה אתה אמר אלי העל את העם הזה ואתה לא הודעתני את אשר תשלח עמי ואתה אמרת ידעתיך בשם וגם מצאתי חן בעיני:
(יג) ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך הודעני נא את דרכך ואדעך למען אמצא חן בעיניך וראה כי עמך הגוי הזה:
(יד) ויאמר פני ילכו והנחתי לך:
(טו) ויאמר אליו אם אין פניך הלכים אל תעלנו מזה:
(טז) ובמה ידע אפוא כי מצאתי חן בעיניך אני ועמך הלוא בלכתך עמנו ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה: פ
(יז) ויאמר יקוק אל משה גם את הדבר הזה אשר דברת אעשה כי מצאתי חן בעיני ואדעך בשם:
(יח) ויאמר הראני נא את כבודך:
(יט) ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם יקוק לפניך ונחתי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם:
(כ) ויאמר לא תוכל לראות את פני כי לא יראני האדם וחי:
(כא) ויאמר יקוק הנה מקום אתי ונצבת על הצור:
(כב) והיה בעבר כבדי ושמתיה בנקרת הצור ושכתי כפי עליך עד עברי:
(כג) והסרתי את כפי וראיתי את אחרי ופני לא יראו: ס

שם פרק לד

(א) ויאמר יקוק אל משה פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות הראשונים אשר שבחת:
(ב) והיה נכון לבקר ועלית בבקר אל הר סיני ונצבת לי שם על ראש ההר:
(ג) ואיש לא יעלה עמך וגם איש אל ירא בכל ההר גם הצאן והבקר אל ירעו אל מול ההר ההוא
(ד) ויפסל שני לוחות אבנים כראשונים וישכם משה בבקר ויעל אל הר סיני כאשר צוה יקוק אתו ויקח בידו שני לוחות אבנים:
(ה) וירד יקוק בענן ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יקוק:
(ו) ויעבר יקוק על פניו ויקרא יקוק יקוק אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת:
(ז) נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה לא ינקה פקד עון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים:
(ח) וימחר משה ויקד ארצה וישתחו:

2. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף יז עמוד ב

"ויעבר ה' על פניו ויקרא", אמר רבי יוחנן: אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, מלמד שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור, והראה לו למשה סדר תפלה. אמר לו: כל זמן שישראל חוטאין - יעשו לפני כסדר הזה, ואני מוחל להם. "ה' ה'" - אני הוא קודם שיחטא האדם, ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה תשובה. "אל רחום וחנון", אמר רב יהודה: ברית כרותה לשלש עשרה מדות שאין חוזרות ריקם, שנאמר "הנה אנכי כרת ברית".

3. חידושי אגדות למהר"ל ראש השנה דף יז עמוד ב

מלמד שנתעטף בו. פי', אחר שהראה לו הקב"ה סדר תפילה, שכן כתיב "ויעבור ה' על פניו ויקרא", ואם ללמוד [מה שיתפלל] בלבד הוי ליה ללמדו כך וכך תקרא כמו שאר כל התורה [כולה] שלא היה צריך לומר "ויעבור ה' על פניו ויקרא", אלא מלמד שהראה לו גם כן איך סדר תפילה ואיך יתפלל, ולפיכך לא [היה] די במה שילמוד בלבד [אלוין] סדר תפילה אלא שהראה להם סדר תפילה, עוד כי מפני שאמר משה "הראיני נא כבודך" (שמות ל"ג) בקש לעמוד על מדותיו הטובות של הש"י, ואמר לו הקב"ה שיהיה מראה לו טובו מה שאפשר לדעת, ולפיכך אמר לו אם יעשו לפני ישראל כסדר [הזה] הרי [אני] מוחל להם וזהו מדת טובי, והראה לו איך מדת טובו יתברך מרחם ומחנן עליהם כאשר עושים לפניו כסדר הזה...

4. Rav Soloveitchik Motzei Shabbat Lecture 1968

The simple translation of the words- "*Va-ya'avov Hashem al panav vayikra*" (Shemot 34:6) is that *panav* is a reference to Moshe's countenance. G-d passed by Moshe's countenance, and after that He left, Moshe saw just "*achorai*", God's "back". It was at that point that G-d proclaimed the Thirteen attributes. However, Hazal apparently interpret *panav* as a reference to the Divine Himself, G-d's own "countenance". "*Va-ya'avov Hashem al panav*" thus means: He wrapped Himself.

...The *Ribbono Shel Olam* taught Moshe how to say *Selichot*. He not only taught him; he demonstrated it for him. There are two kinds of teaching: by speech or words and by demonstration, by example. The gemara says "*Melamed she-nitatef Hakadosh Baruch Hu ke-shaliah zibbur*", the *Ribbono Shel Olam* demonstrated to Moshe how *Selichot* should be recited as if He himself were the *shaliah zibbur*, the *hazzan*. "*Va-ya'avov Hashem al panav*," the *Ribbono Shel Olam* wrapped Himself in a tallit and He read, He recited, the *sefer selichot*. This is how Hazal interpreted the passuk.

We have never come across another passage in the Gemara in which it is stated that the *Ribbono Shel Olam* taught Moshe, or any other prophet, how to pray. Man should know how to pray, how to approach Him. But here, apparently the *Ribbono Shel Olam* did not rely on Moshe. He taught him. He not only told him *to pray for selichah*, but He also told him *how to pray*. He taught him by demonstrating it.

5. Rav Moshe Taragin OU Torah Tidbits The Voices of Selichot

The Gemara in Rosh Hashanah (17b) recounts the first Selichot prayer in history. Moshe, standing in the heavens, fervently prayed for the survival of the Jewish people. The sin of the Golden Calf had cast a shadow over their future, and Moshe passionately pleaded for their survival. In response, Hashem delivered His 13 Middot —the attributes of divine mercy—and instructed Moshe to invoke them in future prayers.

But this moment was more than mere instruction. As the Gemara relates, Hashem not only *taught* the 13 middot but also donned a tallit, covered His head, and *recited* the 13 Middot aloud. This vivid and perhaps audacious image is immediately tempered by the Gemara's caution: "had the pasuk itself not implied that Hashem Himself prayed, it would have been unthinkable and even heretical". The gemara's uneasiness highlights how dramatic the image of Hashem davening is. This remarkable scene suggests that

Hashem, too, prays alongside us. He led that first recitation of the 13 Middot, reminding humanity of His boundless mercy.

Our barbaric enemies tarnish this divine image, portraying an angry and vengeful G-d who revels in the suffering of innocents. By twisting G-d into an angry and belligerent figure, they distort His image and undermine the profound tefillah of the 13 Middot, which Hashem Himself once recited to reveal His boundless compassion. This year, as we recite the 13 Middot, we are not only invoking divine mercy but restoring the image of Hashem's compassion to a world darkened by brutality.

6. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קלג עמוד ב

אבא שאול אומר: ואנוהו - הוי דומה לו: מה הוא חנון ורחום - אף אתה היה חנון ורחום.

And so the message here is that the best way to merit Hashem's mercy is to act like Hashem, and imitate His ways. According to this, our goal during these days is not simply tefillah, but one of improving our middot and how we treat those around us.

7. Rav Nosson Scherman Artscroll Selichot An Overview pg XXVIII

This was a lesson for all time. Jews can lose the Torah and get it back. They can lose G-d's mercy and win it back. G-d loves us and wants us so much that He shows us how to pray and promises that His ear is always cocked, as it were, waiting for us to call Him, to repent, to evoke His mercy, and to come back to where we were before we fell.

This is the secret of Selichos. It is as if G-d had told Moshe and Bnei Yisrael that He had given them a special service when they needed it most, when they had lost the greatest gift G-d had ever given man- the Torah-and longed to get it back. Repentance and Torah went hand in hand, then and now, for the Sages teach that Yom Kippur is a festival, because it was the day that G-d gave the Torah to Israel for second time.

Let us take the lesson of Selichos to heart. By falling and rising, our ancestors in the Wilderness taught us that hope is never lost, even when the protection of G-d's mercy is absent. G-d is merciful when we fall short of His expectations, but only if we emulate Him by being merciful to those who fall short of our expectations of them.

8. במדבר פרשת שלח פרק יד

(יז) ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר:
(יח) יקוק ארץ אפים ורב חסד נשא עון ופשע ונקמה לא ינקמה פקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים:
(יט) סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך וכאשר נשאתה לעם הזה ממצרים ועד הנה:
(כ) ויאמר יקוק סלחתי כדברך:

II. The Unique Status of Selichot

9. שולחן ערוך אורח חיים הלכות ראש השנה סימן תקפא

(א) נוהגים לקום באשמורת לומר סליחות ותחנונים מראש חדש אלול ואילך עד יום הכפורים. הגה: ומנהג בני אשכנז אינו כן, אלא מראש חדש ואילך מתחילין לתקוע אחר התפלה שחרית, ויש מקומות שתוקעין ג"כ ערבית; ועומדים באשמורת לומר סליחות ביום א' שלפני ר"ה; ואם חל ראש השנה ב' אז מתחילין מיום א' שבוע שלפניו (מנהגים)... ויש מקומות נוהגים שהמתפלל סליחות מתפלל כל היום (כל בו)

10. לבוש אורח חיים סימן תקפא

ואפשר שנהגו כן משום שדרך מי שמתפלל ביום הסליחות בציבור מתענה באותו היום, ואם יתפלל הש"ץ בכל יום יכבדו עליו התעניתים, לכך מתפללים אחרים ומתענין, להקל על השליח ציבור

11. שו"ת בנין שלמה חלק א סימן לז

ואותו הטעם בעצמו תיקנו הגאונים להתפלל סליחות, והיינו למי שמקבל עצמו להתפלל סליחות בכל יום לפני הציבור בכל ימי הסליחות נתנו לו פיצוי ששייך לו כל התפילות שבאותו היום, שאם רצה לירד לפני התיבה אין רשאים לעכב עליו. ועיקר הטעם כדי שלא לנעול דלת בפני האנשים המקבלין על עצמן לשרת לפני התיבה בציבור בדבר שאינו לפי כבודם, דאמירת הסליחות הוא קל טובא כנגד התפילה שתיקנו אנשי כנה"ג, ולדעת הרמב"ם תפילה הוא דאורייתא ואין השכר גדול כ"כ כמו שכר היורד לפני התיבה ולפיכך נתנו לו פיצוי, כדי שירצו בני אדם להיזדקק למצוה זו. ומיהו פשוט דאם רצה למחול מוחל.

12. מגן אברהם סימן תקפא

כל היום - אפי' ערבית שהמתחיל במצוה אומרים לו גמור

13. הררי קדם חלק א סימן ב

והנראה מבואר מזה, דכל עיקר ענינם של סליחות הוא כהקדמה לכל תפילות היום, ותוספת התפלה והתחנונים של סליחות הם לקבלת כל תפילות היום, והם תוספת של תפלה על תפלה, וע"כ אם ישכים אדם לומר סליחות ואח"כ לא יתפלל עוד את כל תפילות היום, אף ידי חובת סליחות לא יצא, וא"כ מבואר היטב דינו של הרמ"א, דסליחות כיון שכל עיקר ענינם הוא בצירוף כל תפילות היום, ע"כ שייך לומר בהם המתחיל במצוה אומרים לו גמור, ומשא"כ תפילת שחרית ושאר תפילות היום, כל תפלה ותפלה היא חיוב בפני עצמה, וע"כ לא שייך לומר שהמתפלל שחרית יתפלל שאר תפלות, דמצווה חלוקות הם.

14. Rabbi Shalom Carmy The Challenge of Selichot

It is also worth remembering that the Selichot of Elul are intended to rouse us to the spiritual work of the Yamim Noraim. Consequently the effect of our Selichot may not be evident immediately, but only in retrospect. One may feel lackadaisical as the days of Selichot turn into weeks and we feel ground down by the relentless schedule of recitation. But ultimate test is whether we are prepared for Yom Kippur.

Pardon me for speaking of religious matters in aesthetic terms: Look forward to the climax of Neilah, when amid the lengthening shadows we glimpse a light of forgiveness, when even the

emotionally restrained abandon their restraint. In the glorious hour of Neilah, the thirteen middot are recited over and over against the background of excerpts from the Selichot anthems we changed, perhaps a bit less passionately, a few days before. Does not the power of this awe-inspiring medley derive, in part, from the fact that we are reciting lines that have accompanied us through the weeks of preparation, through moments when our meet was fatigue and yawning rather than exhilaration? The words and melodies of

Selichot have accompanied us faithfully through the past month's struggles. Is there not a deep satisfaction in having them with us, as familiar friends, in that most rare and sublime hour of the year?

15. Rav Joseph B. Soloveichik *Redemption, Prayer, Talmud Torah*

We find, upon analysis, that the process of redemption of the individual and the community through prayer is similar to the redemption from Egypt, as described by the Zohar. There are three stages:

- 1) No prayer at all- the silence of atrophy, the absence of a need-awareness
- 2) An outcry, a voice, saturated with suffering and sadness
- 3) The birth of the word, i.e., the birth of prayer through the word

It is in the second stage, with the awakening of the need-awareness, that prayer makes its entry. This level of intermediate prayer is not yet תפלה but צעקה, a human outcry: שומע קול צעקה- "Hearer of outcry"- is a Divine attribute. There is, as yet, no word, no sentence; although the emotional awareness has awakened, the logos of need is still dormant, silent. There is not yet a clear understanding of what one is crying for. There is distress and loud human weeping. צעקה is primordial prayer, the voice restored, the word still lacking.

In the final stage, the word appears; the outcry is transformed into speech. Man, at this level, not only feels his needs but understands them as well; there is logic of prayer which opens up to man when he is in possession of the word.

...צעקה is not only a phenomenological idea, but a Halachic-religious reality. תפלה, though it represents a more advanced awareness, does not replace צעקה, but co-exists with it. Man, even the most sophisticated and educated, frequently resembles the baby who cries with pain, but does not know how to alleviate the pain.

In Halachic liturgy, prayer at the stage of צעקה is called סליחות...the main distinction between תפלה (represented by עמידה) and צעקה (as represented by סליחות) consists in the absence of strict formulation in the case of סליחות. Prayer as צעקה lacks the gradual development of theme, the structural formalism, and the etiquette-like orderliness which Halacha required of the מתפלל, the prayerful person.

While תפלה is a meditative-reflective act, צעקה is immediate and compulsive. The צעקה is not bound by any requirements as to language, flow of words, sequences of premises and conclusions. He is free to submit his petition, no matter how informal, so long as he feels pain, and knows that only G-d can free him from the pain.

16. Rabbi Shalom Carmy *The Challenge of Selichot*

In other words, the litanies that abound in *Selihat* (such as *Avinu Malkeinu* or *Mi she-ana l'Avraham*) and strike us as unstructured redundant filler, radically different from the terse, meaningful phrases of the *Amida*, are not repetitive by accident, but by design. It is because in *Selihat* we are expressing a more rudimentary, almost biological experience of need. If we see in the *Selihat* the kind of intellectual formulation and structure found in *tefilla*, we will be disappointed, and we will miss the experience we are meant to enter.

...*Selihat* is not a private affair. The emotional power of *Selihat* is very much connected to raising our voices and shouting. For some of us, particularly those who are temperamentally averse to religious exhibitionism, this takes some getting used to. This is especially true if we grew up in Shuls where restrained, inhibited behavior is the norm. It is sometime shocking to find oneself in a yeshiva environment where the walls resound to the 13 *Middot* or the recitation of *Tehillim*. Our insight into the nature of *tseaka* and its function in our religious life helps us understand why the voice raised in outcry is appropriate in the context of *Selihat*.

17. הררי קדם חלק א סימן א (עמוד ג)

אך באמת ישנם שלשה הבדלים בין סדר תפילת הסליחות לסדר התפילה של כ"ח השנה: א. מה שכתב הרמב"ם "לקום בלילה" דמבואר מזה ברמב"ם שמנהג סליחות הוא בלילה בלבד. ב. דתפילת סליחות ובפרט י"ג מידות של רחמים המנהג לאומרם בצעקה ולא בלחש, ואילו תפילת כל השנה היא בלחש. ג. דעיקר קיום תפילה זו בציבור ולא ביחידות, ולכן כתב הרמב"ם "להתפלל בבתי כנסיות" בהיינו בציבור.

אמנם מה שמבואר שתפילה זו זמנה בלילה, צריך עיון באמת בטעם הדבר הא לילה בעלמא אינו זמן המיוחד לתפילה, דתפילת ערבית רשות, וברכת קריאת שמע מקוצרות הרבה משל יום, והטעם בכל זה הוא משום דלא איברי לילה אלא לגירסא (עירובין ס"ה, א), ואם כן למה נשתנתה תפילת הסליחות שזמנה הוא בלילה.

...ונראה הביאור בזה, ע"פ מה שהקדמנו דתפילת סליחות המנהג לאמרה בצעקה ולא בלחש, והיסוד לזה דיעוין ברמב"ם בפרק ב' הלכה ד' מהלכות תשובה שכתב, "מדרכי התשובה להיות השב צועק תמיד לפני השם בבכי ובתחנונים", והיינו דיש מטבע מיוחד לתפילה של תשובה שהיא בצעקה בבכי ובתחנונים, וע"כ תפילת הסליחות שהיא בתפילה של תשובה היא בצעקה לפני ה' בבכי ובתחנונים. והנה זמן בכה הוא בלילה וכמו שכתוב "בכה תבכה בלילה" (איכה א:ב) "ויבכו העם בלילה ההוא" (במדבר יד:א), וכן בחז"ל בכמה מקומות דזמן בכה הוא בלילה, וכל הבוכה בלילה השמוע קולו בוכה עמו (רש"י איכה שם), ולפיכך זמן אמירת סליחות בבכי ובלילה הוא בלילה, וזהו דמייתי עלה בביאור הגר"א לקרא ד"קומי רוני בלילה".